

Η γρηά κι ο Άγιος Πολύκαρπος

[ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ](#)

Παραμύθι από τον οικισμό Τζετώ (Τσανδώ ή Τσάνδα ή Τζετώ, σημερινή Çanta) της Ηράκλειας, πόλης της Ανατολικής Θράκης στα παράλια της Προποντίδας.

Μια φτωχή γρηά είχε το καλύβ' τς έξω από το χωριό και κάθουνταν μαζί με το σκυλί τς, είχε κ' ένα μικρό περιβόλ' με μια μεγάλ' απιδιά.

Η γρηά δε πρόφθαινε να φάγ' απ' τά μεγάλα απίδια, τάτρωγαν τα παιδιά. Μια μέρα το χειμώνα που είχε κρύο πολύ και φυσούσε δυνατός αέρας η γρηά μαζεύτηκε να κοιμηθή. Χτυπάγι' η πόρτα, το σκυλί αρχίζ' να γαυγίζ', η γρηά ένοιωσε, άνοιξε την πόρτα και μπαίν' μέσα ένας γέρος τζατζαλιάρς σα ζητιάνος και την λέγ' δεν εχς κανένα μέρος να ξενυχτίσω απόψε;

— Έχω ένα τζάτζαλο στρώμα με τ' άχερο κ' ένα τζάτζαλο πάπλωμα που σκεπάζουμαι, κοιμήσ' εσύ που είσαι κουρασμένος.

Έβαλε το φτωχό να κοιμηθή πάνω στη βασταγαριά στο στρώμα και κείν' ακούμπησε το κεφάλ' τς πάνω στο σκυλί κ' αποκοιμήθηκε. Η γρηά σηκώθηκε πρωί και λέγ' μέσα τς, να πάγω έξω στο χωριό να γυρέψω λίγο ψωμί να φάγ' ο μουσαφίρς.

Όταν γύρσε, ο τζατζαλιάρς τη λέγ': πού πήγες, γρηά;

— Πήγα στο χωριό να βρω λίγο ψωμί να σε δόσω.

— Σ' ευχαριστώ, δε θέλω τίποτα, συ τι θέλς από μένα;

— Τι να θέλω. Θέλω νά βρω κανένα τρόπο να μην έρχονται τα παιδιά και τρώνε τ' απίδια μ'.

— Μη χολομανάς, την είπ' ο γέρος, που ήταν ο Άγιος Πολύκαρπος, κ' ευλόγησε το δέντρο, όποιος ανεβαίν' απάνω να κολνάγι'.

Ήλθε τό καλοκαίρ' κ' η απιδιά ήταν φορτωμέν' απίδια, το πρώτο παιδί που ανέβκε κόλλσε και κανένα άλλο δεν τόλμησε ν' ανέβ' κ' η γρηά γλύτωσε τ' απίδια. Ο Χάρος με το δρεπάν' στο χέρ' πάγ' στη γρηά και την λέγ', γρηά, ήλθ' η ώρα σ', θα σε πάρω.

— Ανέβα στο δέντρο και κόψε τρία απίδια να τρώγω στο δρόμο να δροσίζουμαι και πάμε.

Ανεβαίν' ο Χάρος να τα κόψ', κολνάγι' πάνω στην απιδιά κ' έτσ' η γρηά έζησ' ακόμα χρόνια. Μέσα στο χωριό δε βρίσκουνταν ο Χάρος για να πάρ' τις ψυχές, ο γιατρός φαρμάκωνε, οι άρρωστοι κοίτουνταν χρόνια κι' ο γιατρός έτρεχε να τον βρη. Από τα πολλά τον βρίσκ' κολλημένο πάν' στην απιδιά.

— Δω βρίσκεσαι και δεν κατεβαίνς να πάρς τις ψυχές;

— Μήπως εγώ δε θέλω; δεν ήξερα πως ο Άγιος Πολύκαρπος ευλόγησε την απιδιά όποιος ανεβαίν' να μη ξεκολνάγι.

Η καλή γρηά γέρασε πολύ, τα χρόνια την βάραιναν κ' ήθελε να ξεκουρασθή, θυμήθηκε το Χάρο ανεβασμένο στην απιδιά κι' άκουμπισμέν' στο ραβδί τς πάγ' και τον κατεβάζ' από το δέντρο.

Ο Χάρος πήρε όλες τις ψυχές που ήταν για τον άλλο κόσμο πήρε και την ψυχή της γρηάς.

Ελπινίκη Σταμούλη-Σαραντή, «Από τα Παραμύθια της Θράκης», *Θρακικά* 17 (1942)
σελ. 172-173

απιδιά: αχλαδιά

τζατζαλιάρης: κουρελιάρης

βασταγαριά: σάκκος στενόμακρος καμωμένος από σπιτικό χοντρό πανί

μουσαφίρης: φιλοξενούμενος

- ✓ Στο παραμύθι *Η γρηά κι ο Άγιος Πολύκαρπος* υπάρχουν αρκετά μοτίβα (=στοιχεία ή θέματα καλλιτεχνικής δημιουργίας που συνήθως επαναλαμβάνονται) κοινά με τον μύθο Απόλλωνα-Άδμητου. Μπορείτε να αναγνωρίσετε κάποια από αυτά;

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΗΡΑΚΛΗΣ ΧΑΤΖΗΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΠΕΤΣΑΚΟΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΗΡΑΚΛΗΣ ΧΑΤΖΗΩΑΝΝΙΔΗΣ